

Sammanfattning

Enligt bestämmelse i kollektivavtal får, när särskilda skäl föreligger, allmän övertid tas ut med visst antal timmar per kalenderår. Vid Aktiebolaget Svensk Bilprovning uppstår varje år ett särskilt stort behov av kontrollbesiktningar under våren och försommaren. Fråga om det i en sådan situation har förelegat särskilda skäl för att ta ut övertid. Dessutom fråga huruvida en del av arbetstagarsidans skadeståndstalan inte har omfattats av parternas tvisteförhandlingar och därför ska avvisas.

ARBETSDOMSTOLENDOM
2008-12-17
StockholmDom nr 109/08
Mål nr A 269/07**KÄRANDE**

Unionen, 105 32 STOCKHOLM

Ombud: förbundsjuristen Martin Wästfelt, Unionen, adress som ovan

SVARANDE1. Almega Tjänsteförbunden Bransch Utveckling och Tjänster, Box 55545,
102 04 STOCKHOLM2. Aktiebolaget Svensk Bilprovning, 556089-5814, Box 508,
162 15 VÄLLINGBYOmbud för båda: jur. kand. Peter Lindgren, Almega AB, Box 55545,
102 04 STOCKHOLM**SAKEN**

kollektivavtalsbrott

Mellan å ena sidan Almega Tjänsteförbunden Bransch Utveckling och Tjänster och å andra sidan Unionen (förbundet) gäller varandra avlösande kollektivavtal för tjänstemän avseende bl.a. löner och allmänna anställningsvillkor.

I kollektivavtalet finns bl.a. följande bestämmelse.

§ 5 ARBETSTID**Mom. 3 Övertid**

Allmän övertid får när särskilda skäl föreligger tas ut med högst 150 timmar per kalenderår – 48 timmar under en fyra-veckorsperiod eller 50 timmar under en kalendermånad.

Aktiebolaget Svensk Bilprovning bedriver verksamhet bl.a. med kontrollbesiktning av fordon registrerade i Sverige. Bolaget är medlem i Almega Tjänsteförbunden Bransch Utveckling och Tjänster och är därigenom bundet av kollektivavtalet.

Mellan parterna har uppstått tvist huruvida bolaget vid bilprovningstationen i Västerås genom uttag av övertid i maj 2007 har gjort sig skyldigt till brott mot kollektivavtalet. Parterna har förhandlat såväl lokalt som centralt i tvisten utan att kunna enas.

Förbundet har väckt talan i Arbetsdomstolen mot arbetsgivarparterna och har därvid yrkat att Arbetsdomstolen ska förplikta bolaget att till förbundet utge

allmänt skadestånd med 50 000 kr jämte ränta enligt 4 och 6 §§ räntelagen från dagen för delgivning av stämningen, den 2 januari 2008.

Arbetsgivarparterna har bestritt käromålet. För det fall Arbetsdomstolen skulle finna att bolaget brutit mot kollektivavtalet har arbetsgivarparterna yrkat att skadeståndsbeloppet ska jämkas så att det helt bortfaller eller bestäms till det lägre belopp som Arbetsdomstolen finner skäligt. Yrkad ränta har vitsordats såsom skälig i och för sig.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

Till utveckling av talan har parterna anfört i huvudsak följande.

Förbundet

Bolaget bedriver sin verksamhet vid 147 bilprovningsstationer i landet. Det finns hos bolaget omkring 2 000 anställda, vilka alla räknas som tjänstemän. Bolaget är bundet av kollektivavtal endast i förhållande till Unionen.

Tvisten i målet rör frågan om det förelåg särskilda skäl för att ta ut övertid vid bilprovningsstationen i Västerås under maj 2007.

Enligt § 5 mom. 3 i kollektivavtalet krävs särskilda skäl för att arbetsgivaren ska få ta ut allmän övertid. Kollektivavtalet innebär att parterna helt ersatt arbetstidslagens regler om allmän övertid. Enligt 1970 års arbetstidslag krävdes "särskilda skäl" för att ta ut allmän övertid. I nu gällande arbetstidslag föreskrivs att allmän övertid får tas ut när det finns "särskilt behov" av ökad arbetstid. Lagstiftaren åsyftade ingen ändring i sak med det nya begreppet. Parterna är överens om att kravet för att få ta ut övertid enligt kollektivavtalet är detsamma som gäller enligt arbetstidslagen, dvs. uttrycket "särskilda skäl" i kollektivavtalet har samma innebörd som arbetstidslagens begrepp "särskilt behov".

Vid bolagets bilprovningsstation i Västerås förekom under maj 2007 ett tämligen omfattande övertidsarbete för att bereda besiktningstider till de fordon som behövde besiktigas.

Normalt kontrollbesiktigas fordon en gång om året. Slutsiffran i registreringsnumret styr tidpunkten för besiktningen. Fordonens inställelseterminer och inställelsetider är spridda över hela året. Under våren och försommaren uppstår emellertid varje år ett extra behov av kontrollbesiktningar vid samtliga driftställen inom bolaget på grund av att fordon som varit avställda under vinterhalvåret såsom t.ex. motorcyklar, släpvagnar, husbilar och veteranfordon måste besiktigas innan de åter tas i bruk. Det uppstår således alltid en arbetstopp under maj varje år med ett omfattande övertidsuttag som följd. Detta är väl känt för bolaget. För att minska problemet har inställelsetiden för fordon med slutsiffra fem flyttats. Trots denna åtgärd förslår inte ordinarie besiktningstider. Bolaget har därför låtit personalen arbeta på övertid i stor utsträckning vid i stort sett alla bilprovningsstationer.

Bolaget har även vidtagit andra åtgärder för att minska övertidsuttaget än att flytta inställetid för fordon med slutsiffran fem, men dessa har varit otillräckliga. Förbundet har därför föreslagit att bolaget tillsammans med förbundet ska uppvakta Vägverket för ytterligare förändringar i slutsiffersystemet. Detta har dock bolaget motsatt sig. Arbetsgivarparterna har i målet gjort gällande att bolaget har försökt träffa ett kollektivavtal med förbundet om årsarbetstid och att förbundet vägrat att medverka till ett sådant avtal. Frågan om årsarbetstidsavtal har emellertid inte varit föremål för diskussion med förbundet centralt. Vidare har arbetsgivarparterna hävdade att förbundet har motsatt sig att personal hyrs in vid arbetstoppar. Detta är dock inte riktigt, eftersom personal har hyrts in vid bilprovningsstationen i Västerås.

För att det ska föreligga särskilda skäl att ta ut övertid krävs enligt förbundets mening att behovet är oförutsett. Behovet ska dessutom vara tillfälligt eller kortvarigt. Förbundet gör gällande att det inte förelåg särskilda skäl att ta ut övertid i detta fall eftersom behovet inte varit oförutsett. Bolaget har tillgänglig statistik och goda möjligheter att planera verksamheten och sina resurser utifrån tidigare års erfarenheter. Det finns exakta uppgifter i bilregistret om hur många fordon som med hänsyn till slutsiffran i registreringsnumret ska besiktigas varje månad. Övertidsarbetet kan vidare inte anses vara kortvarigt eller tillfälligt, eftersom 18 av 21 anställda vid driftsenheten i Västerås vid 41 tillfällen har utfört sammanlagt 142 timmars övertidsarbete under maj 2007.

Arbetsmiljöverket har vid sin tillämpning av arbetstidslagens bestämmelser avseende ansökan om extra övertid enligt 19 § arbetstidslagen beviljat ansökan i några fall där det varit första gången som sökanden ansökte om sådan extra övertid. Däremot har Arbetsmiljöverket avslagit ansökan i fall där det varit frågan om att fortlöpande utöka den ordinarie arbetstiden, där det framkommit att sökanden inte vidtagit åtgärder för att minska antalet övertidstimmar och där arbetsgivaren inte försökt att lösa situationen på annat sätt än genom att ta ut övertid.

I fråga om besiktningsverksamheten är det sammanfattningsvis känt för bolaget att det uppstår en arbetstopp varje vår. Det är således fråga om en planerad och varje år återkommande övertid. Det kan aldrig anses föreligga särskilda skäl i en situation där det går att förutse att det kommer att inträffa en arbetstopp. Bolaget har inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att komma tillrätta med problemet. Det aktuella övertidsuttaget har av dessa skäl stått i strid mot kollektivavtalet.

Arbetsgivarparterna

Arbetsgivarparternas uppfattning är att det har förelegat särskilda skäl för att ta ut övertid under maj 2007 i enlighet med bestämmelsen i § 5 mom. 3 i kollektivavtalet.

Bolagets uppgift är att kontrollbesiktiga fordon registrerade i Sverige samt att utföra registreringsbesiktningar. Verksamheten utgör myndighetsutövning. Besiktningarna utförs av anställda besiktningstekniker och besikt-

ningsingenjörer. Under maj 2007 arbetade 24 anställda vid stationen i Västerås. Av dessa var 19 besiktningstekniker och 2 besiktningingenjörer.

Såsom förbundet anfört uppstår det under våren och försommaren varje år ett extra behov av kontrollbesiktningar. Detta beror på att fordon som varit avställda under vinterhalvåret, som t.ex. motorcyklar och husvagnar, måste kontrollbesiktigas. Det är alltså känt för bolaget att det uppstår en arbetstopp varje vår. Däremot är det omöjligt för bolaget att förutse exakt när arbetstoppen kommer att uppstå. Snön försvinner inte vid samma tidpunkt varje år. Det är en stor variation mellan olika år i fråga om den tidpunkt då fordonsägarna vill ta fram sina fordon. Det går inte heller att förutse hur stor arbetstoppen blir eftersom det är svårt att från år till år veta hur många fordonsägare som låter sina fordon förbli avställda.

Bolaget har försökt lösa problemet med den årliga arbetstoppen genom att vidta följande åtgärder:

- Inställelsetiden för fordon med slutsiffran fem har flyttats från våren till hösten.
- Tilldelning av slutsiffran för importerade fordon styrs så att inställelsetiden inte hamnar under våren.
- Bolaget genomför ingen utbildning eller andra interna aktiviteter under våren.
- Bolaget har investerat i ett nytt bokningssystem som styr kunderna till andra tider under året.
- Bolaget har uppmuntrat husvagnsägare att besiktiga sina fordon på hösten i stället för på våren.

Vidare har bolaget försökt att träffa ett kollektivavtal med förbundet om årsarbetstid. Bolaget har tillräckligt många anställda sett över hela året, eftersom vårens arbetstopp samtidigt innebär att behovet av besiktningstider under hösten och vintern minskar. Det är därför inte rimligt att personalstyrkan dimensioneras utifrån det behov som finns under våren. Trots att ett avtal om årsarbetstid skulle lösa problemet har det inte gått att få till stånd ett sådant avtal med förbundet. Bolaget har velat pröva inhyrning av personal, men även detta har förbundet motsatt sig.

Förbundet har föreslagit att parterna gemensamt ska försöka få till stånd en ändring av systemet med slutsiffror hos Vägverket. Det är Vägverket som bestämmer över systemet med slutsiffror. Bolaget har fått Vägverket att ändra inställelseperiod för fordon med slutsiffran fem. Om bolaget skulle kontakta Vägverket för ytterligare ändringar av systemet med slutsiffror, finns en risk att Vägverket helt skulle upplösa systemet. Fordonsägarna skulle då ha möjlighet att besiktiga sina fordon när som helst under året. Det skulle leda till mycket stora svårigheter för bolaget att planera sin verksamhet.

Med anledning av vad förbundet har anfört om Arbetsmiljöverkets praxis vill arbetsgivarparterna anföra följande. Arbetsmiljöverket har i sin tillämpning av bestämmelsen om extra övertid i 19 § arbetstidslagen – det handlar alltså om övertid utöver den allmänna övertid som avses i 8 § arbetstidslagen –

uttalat att en arbetsgivare bör planera sin verksamhet så att den kan bedrivas utan att någon *omfattande* övertid behöver användas. Arbetsmiljöverket har vidare uttalat att allmän övertid inte får läggas ut som en regelbunden del av arbetstiden, utan ska ses som ett extraordinärt inslag i arbetet.

Förhandlingskravet är bara delvis uppfyllt

Den 14 maj 2007 mottog bolaget en förhandlingsframställan från förbundet rörande ett planerat övertidsuttag vid bilprovningsstationen i Västerås. Det handlade om endast fyra dagar, nämligen den 16, 23, 24 och 30 maj 2007. Det totala övertidsuttaget under de fyra dagarna uppgick till 18 timmar och avsåg åtta anställda.

Den 11 juni 2007 genomförde de lokala parterna förhandlingen, och av protokollet kan man enligt arbetsgivarparternas mening dra slutsatsen att tvisten var begränsad till ett övertidsuttag de fyra angivna dagarna. Den 27 september 2007 genomförde parterna den centrala förhandlingen, och av protokollet framgår att arbetsgivarsidan gjorde gällande att tvisten var begränsad till de fyra aktuella dagarna. Frågan om övertidsuttag beträffande övriga dagar i maj 2007 har enligt arbetsgivarparternas mening inte varit föremål för tvisteförhandlingar. Förbundets talan avseende andra dagar än den 16, 23, 24 och 30 maj 2007 ska därför avvisas.

Bolaget har inte åsidosatt kollektivavtalsbestämmelsen

Det har förelegat särskilda skäl i kollektivavtalets mening för att ta ut övertid eftersom det var oförutsett när arbetstoppen skulle uppstå och hur stor den skulle bli. Särskilda skäl har dessutom förelegat på den grunden att det övertidsuttag som är aktuellt i målet var tillfälligt och kortvarigt.

Enligt arbetsgivarparternas uppfattning ska prövningen i tvisten endast gälla ett övertidsuttag under fyra dagar i maj 2007 om totalt 18 timmar, fördelade mellan åtta arbetstagare. Det innebär en övertid på i snitt 2,25 timmar per anställd. Den person som arbetade mest övertid arbetade 6 timmar.

Om prövningen i målet som förbundet har gjort gällande ska avse övertidsuttaget under hela maj rör det sig om 142 timmar, fördelade mellan 18 arbetstagare. Övertiden blir då i genomsnitt 7,88 timmar per anställd. De två personer som arbetade mest hade under maj en övertid om 14 respektive 10 timmar. Resterande 16 arbetstagare hade samtliga arbetat mindre än 10 timmar. Under hela året har bolaget haft ett övertidsuttag om totalt 388 timmar, fördelade mellan 24 arbetstagare. Detta innebär ett övertidsuttag på i genomsnitt 16 timmar per anställd. Det övertidsarbete som utfördes i maj 2007 var inte omfattande. Inte heller var det fråga om någon övertid som lades ut som en regelbunden del av arbetstiden. Det aktuella övertidsuttaget var även i denna omfattning tillfälligt och kortvarigt.

Förbundet

Förbundet bestrider yrkandet om avvisning av talan såvitt gäller bolagets övertidsuttag andra dagar i maj 2007 än den 16, 23, 24 och 30 maj.

Det är inte riktigt att parterna har fört förhandlingar om ett övertidsuttag avseende endast 18 timmar i maj 2007. Förbundets inställning är att parterna har tvisteförhandlat om bolagets hela övertidsuttag under den månaden. Av protokollet från den lokala förhandlingen framgår att förhandling begärts rörande hanteringen av övertid under maj 2007. Det framgår också att arbetsgivarpartens argumentation utgick från den principiella frågeställningen om det förelåg särskilda skäl eller inte. Att förhandlingsframställningen, som gjordes redan den 14 maj 2007, har begränsats på sätt som skett har inte någon betydelse för denna fråga. Vidare framgår av protokollet från den centrala förhandlingen att principfrågan avsåg hela övertidsuttaget i maj 2007.

Domskäl

I det mellan parterna gällande kollektivavtalet anges att allmän övertid får tas ut när det föreligger särskilda skäl. Tvisten gäller frågan om det har förelegat sådana särskilda skäl som avses i avtalet när det vid bolagets bilprovvningsstation i Västerås i maj 2007 arbetades övertid för att bereda besiktningstider till de fordon som då behövde besiktigas. Mellan parterna föreligger också meningsskiljaktighet i fråga om förhandlingskravet enligt 4 kap. 7 § arbets-tvistlagen är uppfyllt beträffande bolagets övertidsuttag under vissa dagar i maj 2007.

Utredningen i målet

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. Vid denna har på förbundets begäran hållits vittnesförhör med tidigare klubbordföranden P.M., arbetsplatsombudet J.N. och förbundsombudsmannen H.E. samt förhör upplysningsvis med förbundsombudsmannen L.S. På arbetsgivarparternas begäran har hållits vittnesförhör med dåvarande distriktschefen L.N. och personalkonsulten B.E. Parterna har även åberopat skriftlig bevisning.

Är kravet på fullgjorda tvisteförhandlingar inte uppfyllt såvitt avser vissa dagar då arbete har utförts på övertid?

Förbundets skadeståndstalan avser ett uttag av övertid om sammanlagt 142 timmar vid 16 tillfällen i maj 2007. Enligt arbetsgivarparterna avsåg emellertid tvisteförhandlingarna övertidsuttag vid endast fyra tillfällen, nämligen den 16, 23, 24 och 30 maj 2007. Arbetsgivarparterna anser att förbundets talan ska avvisas såvitt gäller övertidsuttaget övriga dagar.

Av utredningen framgår följande ostridiga omständigheter. Med anledning av det tilltänkta övertidsarbetet begärde klubben den 14 maj 2007 förhandling med bolaget. Förhandlingsframställningen avsåg det tilltänkta övertidsarbete som bolaget då hade angett, nämligen arbete de fyra datum som har

angetts i det föregående. Övertidsarbetet under maj 2007 kom sedan att omfatta även andra tillfällen under andra hälften av maj 2007. Förhandling på lokal nivå ägde rum den 11 juni 2007. I protokollet angavs att klubben hade begärt förhandling rörande "hanteringen av övertid under maj månad, den 16:e, 23-24:e samt den 30:e". I protokollet återges parternas synpunkter med samma allmänna argumentation som har förts fram i Arbetsdomstolen. Det framgår av uppgifter som lämnats vid huvudförhandlingen att det vid detta förhandlingstillfälle inte särskilt diskuterades vilka datum som tvisten avsåg. Central förhandling ägde rum den 27 september 2007. Från arbetsgivarsidan angavs då att den lokala förhandlingen endast hade avsett de fyra dagar som angetts i klubbens förhandlingsframställan och att kravet i övrigt skulle avvisas, vilket bestreds av arbetstagarföreträdarna.

Arbetsdomstolen har i sin praxis i hithörande frågor slagit fast bl.a. följande. Det bör inte ställas något strängt krav på parterna i fråga om att vid förhandling precisera de skilda tvistefrågor som ligger inom ramen för den händelse, åtgärd, avtalstillämpning eller dylikt som föranlett förhandlingen. Detta gäller särskilt när förhandlingen äger rum på lokal nivå. Det finns ofta mindre anledning att se till hur de förhandlande parterna preciserat sig i tal och skrift än till vad som enligt ett naturligt betraktelsesätt ligger inom ramen för förhandlingen med tanke på vad som har utlöst denna (se bl.a. avgörandet 2003 nr 32 med där gjorda hänvisningar).

I det föreliggande fallet kan Arbetsdomstolen konstatera att klubbens förhandlingsframställan gjordes redan innan något övertidsarbete hade utförts och att övertidsarbetet under samma månad därefter kom att utökas i förhållande till vad bolaget först hade avsett. Att förhandlingsframställningen citerades i inledningen till protokollet från den lokala förhandlingen kan visserligen i och för sig ge intrycket att förhandlingen skulle avse endast de dagar som angetts i den. Den argumentation som fördes vid förhandlingen hade emellertid samma relevans för allt det övertidsarbete som utfördes under maj 2007. Vilka dagar som skulle ligga till grund för förbundets skadeståndsräkande diskuterades ostridigt inte vid förhandlingstillfället. Med tanke på vad som utlöst klubbens förhandlingsframställan framstår det enligt domstolens mening som högst naturligt att förhandlingen skulle omfatta hela det övertidsuttag som hade förekommit under den föregående månaden.

På grund av det anförda kommer domstolen till slutsatsen att den lokala tvisteförhandlingen får anses ha gällt samtliga de dagar i maj 2007 som avses med förbundets talan. Med detta ställningstagande står det klart att arbetsgivarparternas yrkande om avvisning inte kan godtas.

Allmänt om innebörden av uttrycket särskilda skäl i kollektivavtalet

Enligt uppgift i målet tillkom den omtvistade bestämmelsen i 1971 års avtal. Avtalet innebar att parterna ersatte reglerna om allmän övertid i 1970 års arbetstidslag. Parterna är ense om att avtalet har slutits med arbetstidslagen som bakgrund och att uttrycket "särskilda skäl" i kollektivavtalet har samma innebörd som uttrycket hade i 1970 års arbetstidslag och uttrycket "särskilt behov" i nu gällande arbetstidslag.

Av förarbetena till 1970 års arbetstidslag framgår att allmän övertid fick tillgripas för att tillgodose vissa tillfälliga mera extraordinära behov av ökat arbetstidsuttag och att det följaktligen inte borde förekomma att arbetsgivarerna utökade den genomsnittliga ordinarie veckoarbetstiden genom att lägga in övertid som en regelbunden del av den totala arbetstiden (prop. 1970:5 s. 135).

I 1982 års arbetstidslag föreskrivs i 8 § att allmän övertid får tas ut när det finns särskilt behov av ökad arbetstid. I sak föreligger den skillnaden i förhållande till den tidigare lagen att allmän övertid ska kunna tillgripas även för att tillgodose behov av ökat arbetstidsuttag i samband med vissa förberedelse- och avslutningsarbeten. I övrigt åsyftades ingen ändring i förhållande till tidigare lagstiftning. Av motivuttalanden till den nya lagen framgår att, bortsett från vissa fall av förberedelse- och avslutningsarbeten, allmän övertid inte får läggas ut som en regelbunden del av arbetstiden. Övertid ska i allmänhet ses som ett extraordinärt inslag i arbetet (prop. 1981/82:154 s. 67).

De nu återgivna uttalandena i lagförarbetena har som framgår av det anförda betydelse även för innebörden av den i målet omtvistade kollektivavtalsbestämmelsen. Även denna får anses bygga på synsättet att övertid får tillgripas endast när det är fråga om något extraordinärt behov. Ett annat sätt att uttrycka saken är att övertidsuttag inte får utgöra en regelbunden företeelse som reellt sett är en utökning av den genomsnittliga ordinarie veckoarbetstiden. Det anförda innebär enligt domstolens mening inte att övertidsarbete generellt sett är otillåtet enbart av det skälet att behovet av övertidsarbete är i viss mån förutsebart, i varje fall inte om behovet avser en kortare tidsperiod.

Har det förelegat särskilda skäl för bolaget att ta ut övertid?

I målet är ostridigt att det någon gång under våren varje år har uppkommit ett behov av övertidsarbete därför att fordonsägare har önskat besiktning av fordon som har varit avställda under vinterhalvåret.

Förbundet har gjort gällande att det i maj 2007 inte har förelegat särskilda skäl att ta ut övertidsarbete, eftersom bolaget har kunnat förutse att det skulle komma att inträffa en arbetstopp. Enligt förbundet har bolaget goda möjligheter att planera sin verksamhet utifrån tillgänglig statistik samt uppgifter i bilregistret avseende hur många fordon som ska besiktigas varje månad. Förbundets inställning är att det har varit fråga om en planerad och återkommande övertid.

Arbetsgivarparterna har hållit med om att det varje vår förekommer en arbetstopp men har gjort gällande att det är omöjligt att förutse dennas närmare tidpunkt och storlek eftersom förhållandena, bl.a. med hänsyn till när snön försvinner, varierar stort mellan olika år. Att det förhåller sig på detta sätt har inte motsagts av förbundet, och Arbetsdomstolen anser att vad arbetsgivarparterna har anfört i denna del framstår som övertygande.

I målet är ostridigt att bolagets övertidsuttag under maj 2007 uppgick till 142 timmar fördelade mellan 18 anställda under 16 dagar, vilket innebär en övertid på i snitt 7,9 timmar per anställd. Vidare är ostridigt att bolaget har vidtagit en rad åtgärder för att i görligaste mån minska övertidsuttaget, såsom att flytta inställetiden för fordon med slutsiffran fem, styra tilldelningen av slutsiffran för importerade fordon så att inställetiden inte hamnar under våren samt förlägga utbildningar och andra interna aktiviteter till andra tider på året. Förbundets inställning är att dessa åtgärder inte har varit tillräckliga för att komma tillrätta med problemet med övertid. Det finns dock enligt domstolens mening anledning att ta fasta på vad arbetsgivarparterna har anfört om svårigheterna att i detalj planera verksamheten så att det inte uppkommer någon övertid alls. Arbetsdomstolen anser vidare att den utredning som lagts fram i målet visar att bolaget planerat sin verksamhet så att den åtminstone ska kunna bedrivas utan att något omfattande övertidsarbete behöver tillgripas. Det kan konstateras att det i målet är fråga om ett uttag av övertid som för två av bolagets anställda uppgick till 14 timmar respektive 10 timmar och för resterande 16 arbetstagare mindre än 10 timmar. Det är alltså fråga om ett relativt begränsat övertidsuttag under en kortare tid i en situation där övertidsarbete inte synes ha förekommit i någon större omfattning tidigare under året.

Den utredning som lagts fram i målet utvisar sammanfattningsvis att det visserligen har varit fråga om ett vid något tillfälle varje år återkommande övertidsarbete, men att bolaget inte kan sägas ha utökat den genomsnittliga ordinarie veckoarbetstiden genom att lägga in övertid som en regelbunden del av den totala arbetstiden. Bolaget får anses ha haft särskilda skäl i kollektivavtalets mening för det omtvistade övertidsuttaget i maj 2007.

Det anförda betyder att förbundets talan ska avslås.

Rättegångskostnader

Vid denna utgång ska förbundet utge ersättning för arbetsgivarparternas rättegångskostnader. Om beloppet råder inte tvist.

Domslut

1. Arbetsdomstolen avslår Unionens talan.
2. Unionen ska ersätta Almega Tjänsteförbunden Bransch Utveckling och Tjänster och Aktiebolaget Svensk Bilprovning för deras rättegångskostnader med åttioentusentvåhundrafemtio (81 250) kr, allt avseende ombudsarvode, jämte ränta på det förstnämnda beloppet enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom tills betalning sker.

Ledamöter: Michaël Koch, Dag Ekman, Gunilla Upmark, Björn Müntzing, Gunnar Göthberg, Inger Efraimsson och Lars E. Rabenius. Enhälligt.

Sekreterare: Kristina Andersson